

Verlag Kind van Nature 2011

De kerkzaal, omgang en buitenruimte van het Kloosterhotel in Amersfoort stonden op vrijdag 17 juni 2011 helemaal in het teken van natuur in de kinderopvang. De ruim 175 deelnemers aan de derde conferentie van Kind van Nature werden er ontvangen in een rustieke kloostersfeer. Langs de randen van de kerkzaal stonden diverse kraampjes met informatie of materialen over natuur in de kinderopvang. Het centrale gedeelte van de zaal werd gebruikt voor de plenaire lezingen van Caroline Boudry, Hans Cohen de Lara en Marlies de Haan.

De dagvoorzitter Marc Veekamp (Veldwerk Nederland) opende de derde conferentie Kind van Nature met een aantal stellingen. Hierdoor zette hij direct de ontspannen toon van de dag. Door te gaan staan konden de deelnemers aangeven of ze het met stellingen eens of oneens waren. Bij de meeste stellingen was de zaal redelijk unaniem, maar uit de stelling "wipkippen kunnen echt niet" bleek dat de deelnemers verschillende ideeën hadden over spelen.

Verstop je niet langer

Caroline Boudry (VBJK) schetste in haar verhaal de ontwikkeling van de kinderopvang in België van 1900 tot nu. Daarbij bracht ze helder aan het licht dat door de veranderingen in de kinderopvang er steeds meer organisaties bij betrokken raken. De regelgeving neemt alleen maar toe en soms lijkt veiligheid lijnrecht tegenover spelplezier te staan terwijl kinderen ook recht hebben om met stokken te spelen. Ze hebben zelfs het recht om te vallen en zich pijn te doen.

Gelukkig groeit in Vlaanderen de aandacht voor natuur in de kinderopvang. Samen met Veldwerk Nederland heeft Caroline een werkgroep opgericht die kinderdagverblijven helpt bij het integreren van natuur in hun centrum. De groep brengt kinderdagverblijven bij elkaar om gezamenlijk de kindercentra groener te maken. Want het is belangrijk dat kinderen in de natuur spelen. Door de achteruitgang van de natuur in Vlaanderen lukt het lang niet altijd om jonge kinderen natuurervaringen te laten opdoen. Daarbij daalt de tolerantie voor buitenspelande kinderen. Volgens Caroline is het nu tijd voor natuur. Verstop je niet langer!

Taalontwikkeling

Bij de stelling: 'Natuur in de kinderopvang is belangrijk voor de taalontwikkeling' stond een groot deel van de zaal. Eén van de weinigen die bleef zitten was de tweede spreker, Hans Cohen de Lara (Sardes) bleef zitten. In zijn verhaal bleek duidelijk dat communicatie het belangrijkste middel is voor taalontwikkeling.

Daarvoor is natuur een heel goede aanleiding. Vragen over natuur stimuleert namelijk tot nadenken. Je moet verwoorden wat je denkt en waarom je denkt dat processen zijn zoals ze gaan. Hans houdt de zaal verschillende voorbeelden uit zijn moestuin voor. De vragen over de problemen die hij schetst zet de zaal ook aan tot nadenken. Hij prikkelt daarbij de nieuwsgierigheid van de aanwezigen. Mensen worden nieuwsgierig geboren en willen graag meer weten. De natuur is daarbij een inspiratiebron. Volgens Hans is het belangrijk om de nieuwsgierigheid van kinderen te blijven voeden omdat dit de motor voor de ontwikkeling is. Het stellen van vragen om over na te denken is het beste wat je kinderen kunt meegeven. Voor jonge kinderen is het belangrijk dat daarbij een aantal functiewoorden zoals zelfs, toch, bijna, ongeveer of net niet aan de orde komen. Daardoor kan het kind op de basisschool de opdrachten van de leerkracht beter begrijpen.

Natuur voor iedereen

Marlies de Haan (Kindercaravan) haakte in haar verhaal in op de stelling: 'Is natuur eigenlijk geschikt voor ieder kind?' 2/3 van de deelnemers staat en denkt dat dit waar is. Met veel voorbeelden uit haar eigen praktijk laat Marlies zien dat natuur alles in zich heeft om in de behoeften van kinderen te voorzien. Een grotere uitdaging dan in de natuur te spelen is er niet. Vies worden kan, maar er zijn ook plekken waar je niet vies wordt. Je kunt er uitgelaten zijn of juist rustig op je rug in het gras liggen. Dat maakt natuur zo aantrekkelijk voor het kindercentrum en hun kinderen.

Praktijkvoorbeelden

In twee workshopronden worden voorbeelden van natuur in de kinderopvang gepresenteerd door ervaringsdeskundigen van verschillende organisaties. Elke organisatie heeft vanuit haar eigen uitgangspunten ervaring met de natuur. Er werd ingegaan de leerontwikkeling van peuters, de wijze waarop je met peuters de vrije natuur in kunt gaan. Ook de mogelijkheden van een natuur-bso kwamen aan de orde. Speciaal voor de ROC docenten was er een workshop over het programma Blaasbloemen: Kind en natuur in de opleidingen voor pedagogisch werk.

Aan de slag

Als break in het programma, direct na de lunch, werden de bezoekers meegenomen in de natuurlijke omgeving van het Kloosterhotel. Daar maakte iedere groep kennis met een verrassende diversiteit aan natuurbelevingactiviteiten. Elke deelnemer raakte door de opdracht in contact met een onbekend iemand uit de groep. De natuur verbindt. Aan het einde van de buitenworkshop liepen de deelnemers enthousiast pratend terug naar het hotel.

De deelnemers hadden kennis gemaakt met het maken van een labyrint, het maken van een natuurkunstwerk door te verzamelen en op volgorde te leggen. Ze maakten torens van natuurlijke materialen en ontwierpen met elkaar hoofdtoeien. Het centrale thema van een andere groep was cirkels. Hierdoor ontstonden natuurlijke mandala's.

De deelnemers aan de andere drie workshops gingen het bos in. Daar maakte één groep thee van planten uit de omgeving. Met de materialen van het bos werd door een andere groep een hut gebouwd. Tussen deze groepen door liepen de deelnemers van de laatste groep die sporen zochten.

Afsluiting

De ROC's die deelgenomen hebben aan het programma Blaasbloemen en daardoor een module natuur in hun opleiding hebben opgenomen, werden door Anja Roest van het ministerie van EL&I in het zonnetje gezet. Uit handen van Marc Veekamp ontvingen zij een exemplaar van het mooi platenboek "Awe and wonder", in elkaar gezet door Claire Warden van het Schotse Mindstretchers.

Markt

Tussen alle activiteiten door konden de bezoekers van de conferentie de natuurmarkt bezoeken. Hier presenteerden 16 verschillende organisaties hun materialen en producten. Er werden geanimeerde gesprekken gevoerd.

Ook tijdens de borrel werden enthousiaste opmerkingen over de conferentie gemaakt. De enquêtes wijzen ook op een succesvolle conferentie. De volgende Kind van nature conferentie vindt plaats op 14 september 2012. Voorinschrijven is mogelijk via info@veldwerknederland.nl.